

Tekenen in de Tijd 61

20-26 september 2020

We moeten weg van de waan van de dag, vindt Erik Borgman na troonrede en algemene beschouwingen. Ons opnieuw laten dragen door de lange adem van de levende traditie die hoop laat ontspringen in schijnbaar hopeloze situaties. Daarbij helpt het getijdengebed.

Het leek op het eerste gezicht een mooie troonrede, afgelopen Prinsjesdag. Er was goed geluisterd, zo bleek uit de beschrijving van wat er tijdens de coronacrisis allemaal gespeeld heeft aan vreugde en verdriet, aan inzet en aan twijfel. Dit zullen wij als gemeenschap moeten dragen, was de boodschap. Maar er was klaarblijkelijk ook iets helemaal niet gehoord. Daarom zat in het hart van de troonrede wat mij betreft een gat van stilte. Met geen woord repte de koning over de vluchtelingen en over de verschrikkelijke brand, een week eerder, in het vluchtelingenkamp Moria op Lesbos. De Tweede Kamer liet zich vervolgens in de algemene beschouwingen gewillig meeslepen door de waan van de dag. Zoals Marc Chavannes in de internetkrant *De Correspondent* schreef: de wereld staat in brand en de Nederlandse politiek sluit zich op in zijn bubbel.

We moeten dus weg van de waan van de dag. Dat denk ik al langer. Afgelopen donderdag en vrijdag ervoerden onze coördinator Hermen van Dorp en een deel van het bestuur van het Huis van Dominicus hoe dat zou kunnen. Wij waren samen met andere vernieuwende katholieke geloofsgemeenschappen te gast in de voormalige abdij Sion in Diepenveen. Toen het kleine groepje trappisten dat daar woonde vijf jaar geleden naar Schiermonnikoog vertrok om daar een nieuw klooster te beginnen op een voor hen menselijke maat, werden de gebouwen en de landerijen verkocht aan een stichting. Deze exploiteert het gigantische complex nu onder de naam Nieuw Sion. De nieuwe bewoners – katholiek en protestant, gehuwd en met kinderen, al wat ouder en met kinderen elders, alleengaanden zonder kinderen – zorgen er onder meer voor dat vier keer per dag in de kapel het getijdengebed gebeden wordt. De vorm is eenvoudig en toegankelijk, maar getuigt er tevens van dat er een eeuwenoude traditie wordt voortgezet.

Vier keer per dag een klein half uur uit de flow van het werk en de waan van de dag stappen, maakt de dag anders. Het idee leeft al langer, maar het voornemen om ook in het Huis van Dominicus op een aantal vaste momenten psalmen te bidden, een Bijbelgedeelte te doen opklinken en in de ruimte van de stilte zichzelf in deze teksten en deze teksten in het eigen leven te plaatsen, heeft deze twee dagen bij ons veel vastere vorm aangenomen.

Dit weekend begint officieel de Vredesweek. Afgelopen donderdag vond in de Domkerk de Vredesweeklezing plaats. De uitgesproken lezingen zijn nog te bekijken en te beluisteren op <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/21581>. De boodschap van alle sprekers was dat vrede niet moet worden gezien als afwezigheid van conflict en dus niet kan worden gehandhaafd door conflicten te mijden. Vrede bestaat in de weerbarstige verbinding van verschil – niet ondanks verschil en niet om alle verschil heen, maar in verschil. Dat kost moeite. Immers, tussen racisme en geen racisme is geen tussenweg, evenmin als tussen respect voor mensenrechten en geen respect voor mensenrechten. Vrede is dus geen compromis, maar het aangaan van de weerbarstige zoektocht naar de weg vooruit vanuit een radicaal geloof in menselijke

waardigheid. In de diepe overtuiging dat deze weg te vinden moet zijn. De God van vrede laat ons niet in de steek!

Ik geloof meer en meer dat het onze taak is de profetische verbeelding terug te vinden. De uitdrukking stamt van de Amerikaanse Bijbelwetenschapper Walter Brueggemann. Hij doelt ermee op het vermogen om

- op basis van de levende traditie die getuigt van een bevrijdende God
- in aanraking met de pijn van de wereld
- steeds opnieuw een ervaring van actieve hoop geboren te laten worden
- die in een confrontatie tussen generaties en culturen
- een lange adem geeft om weerstand te bieden aan de dominante, maar destructieve denk- en leefvormen.

We moeten de hoop steeds opnieuw vinden, te midden van de weerbarstige en vaak schijnbaar hopeloze situatie zelf.

Hierbij helpt het getijdengebed en met name het bidden van de psalmen, het ons laten dragen door deze liederen van verlangen en pijn, van wanhoop en hoop, van Godverlatenheid en goddelijke trouw. Het zijn teksten die geheiligd zijn door hun millennia-lange gebruik. Deze zondag is er voor het eerst weer de zondagavondverspers op dominicaanse leest die wij eerder aanduidde als zondagavondzang. Het is een bescheiden begin van wat wij hopen dat springlevende traditie zal worden:

Het is goed de Ene te loven,
uw naam te bezingen, Allerhoogste,
in de morgen te getuigen van uw liefde,
en in de nacht van uw trouw (Psalm 92,2-3).

Erik Borgman, lekendominicaan
voorzitter van de Programmaraad van het Huis van Dominicus